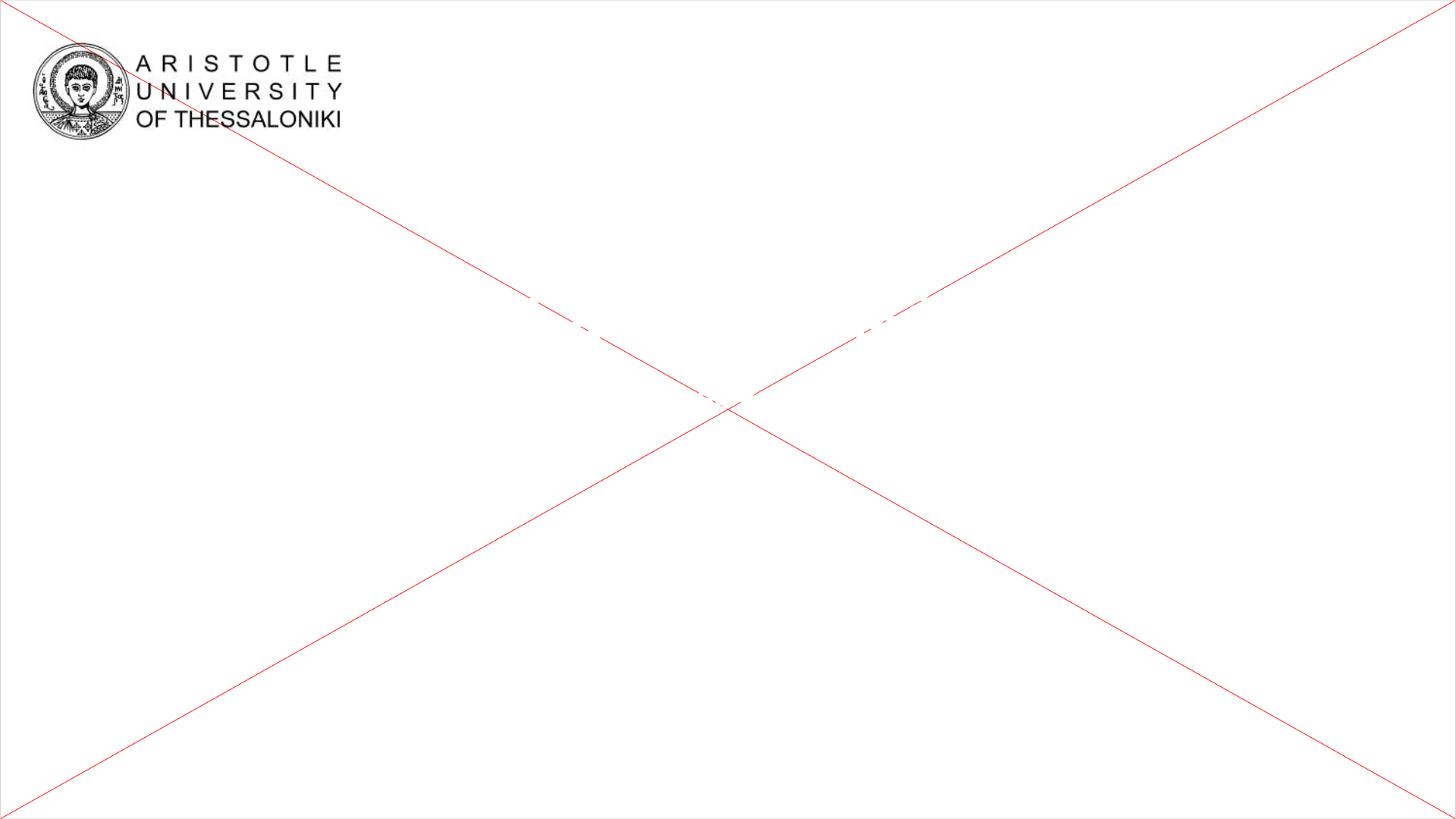

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI

ΘΧΣ: Η μετατόπιση από τον τομεακό στον τοποκεντρικό σχεδιασμό

Τομεακός Σχεδιασμός

- Η κυρίαρχη μορφή σχεδιασμού ως χθες
- Σχεδιασμός κατά παραγωγική δραστηριότητα ή θαλάσσια χρήση (π.χ. ζώνες αλιείας, ναυτιλία, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες κ.ο.κ.)

Περιορισμένη αντιμετώπιση:

- σωρευτικών επιπτώσεων στα οικοσυστήματα
- ζητημάτων συνειρμών ή/και συγκρούσεων

Τοποκεντρικός σχεδιασμός

Βασικός Στόχος της EU MSPD 2014/89

- Ο σχεδιασμός ανά θαλάσσιες γεωγραφικές ενότητες (area-based ή place-based planning)
- Διατομεακή προσέγγιση

Άρθρο 5: Στόχος του ΘΧΣ «... η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της θάλασσας εφαρμόζοντας μία προσέγγιση που βασίζεται στο οικοσύστημα, καθώς και για την προώθηση της συνύπαρξης σχετικών δραστηριοτήτων και χρήσεων.»

https://www.msp-platform.eu/sites/default/files/gr_national_report.pdf

ΘΧΣ στην Ελλάδα

Ο ΘΧΣ περιλαμβάνει:

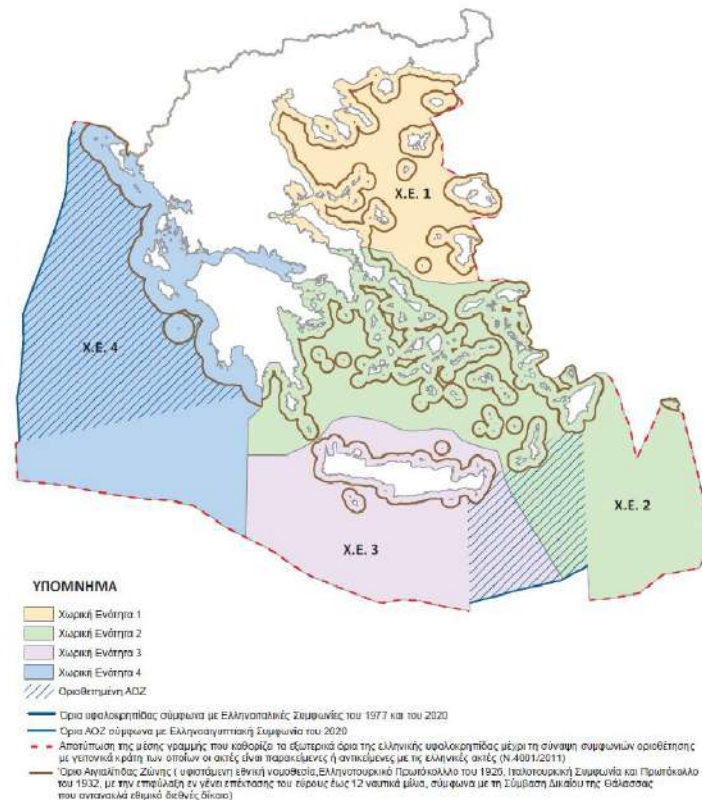
Αρ. 5 και 6 - Ν.4546/2018 (όπως τροποποιήθηκαν από τα άρθρα 21 και 22 του Ν.4759/2020)

- **Την Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ)**

... αποτελεί κείμενο βασικών αρχών πολιτικής ... και για τον συντονισμό των διαφόρων πολιτικών με θαλάσσιες χωρικές επιπτώσεις. (αρ.6)

- **Τα Θαλάσσια Χωροταξικά πλαίσια (ΘΧΠ)**

... Τα ΘΧΠ αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών ή και διαγραμμάτων, με τα οποία παρέχονται κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης σε επίπεδο θαλάσσιων χωρικών ενότητων και, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις ...

Συσχέτιση ΘΧΠ με ΕΧΠ

Νόμος ΘΧΣ 2018 (τροποποίηση Ν.4759 2020):

Αρ. 8 - Ν.4546/2018 (όπως τροποποιήθηκαν από το άρθρο 24 του Ν.4759/2020)

- Τα ΘΧΠ δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των ΕΧΠ, τις οποίες **συντονίζουν** στο χωρικό επίπεδο εφαρμογής τους, **εξειδικεύουν, συμπληρώνουν και τροποποιούν, ΜΟΝΟΝ ΕΦ'ΟΣΟΝ** παρέχεται ρητώς η δυνατότητα αυτή από το ΕΧΠ.

Τεχνικές Προδιαγραφές (Υ.Α. 228/Δ/2025):

Αρ. 4 «Σχέσεις ΘΧΠ με θεσμοθετημένα χωροταξικά πλαίσια»

- Τα ΘΧΠ δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των ΕΧΠ ανεξαρτήτως του χωρικού πεδίου εφαρμογής τους (χερσαίος ή θαλάσσιος χώρος).
- Οι κατευθύνσεις και οι ρυθμίσεις που αφορούν στο θαλάσσιο χώρο και περιλαμβάνονται σε ΕΧΠ, μπορούν να συντονίζονται, να εξειδικεύονται να συμπληρώνονται και να τροποποιούνται σε επίπεδο θαλάσσιας χωρικής ενότητας από το οικείο ΘΧΠ, εφόσον παρέχεται ρητώς η δυνατότητα αυτή από το ΕΧΠ.
- Τα ΘΧΠ μπορούν να διατυπώνουν **προτάσεις ανάδρασης** προς τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό **για τις παράκτιες περιοχές** στα πλαίσια της αλληλεπίδρασης ξηράς-θάλασσας.

Κλίμακα και χαρακτήρας του σχεδιασμού των ΘΧΠ

Τα ΘΧΠ αντιστοιχούν στο περιφερειακό επίπεδο σχεδιασμού και αναφέρονται σε ΘΧΕ, οι οποίες μπορεί να είναι **υποπεριφερειακής, περιφερειακής ή διαπεριφερειακής κλίμακας** ...

Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΠΥΣ 227/Δ/2025):

Αρ. 4 «Κατευθυντήριες Αρχές»,/ Β.1. Χαρακτήρας του σχεδιασμού

- Ο σχεδιασμός μπορεί να έχει **κατευθυντήριο ή κανονιστικό χαρακτήρα** αναλόγως των χαρακτηριστικών των ζητημάτων που επιχειρεί να ρυθμίσει.
- Η κανονιστική πυκνότητα-ρυθμιστικότητα του ΘΧΣ εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών αναφοράς και την κλίμακα αναφοράς.

Ειδικές περιπτώσεις για εφαρμογή κανονιστικών ρυθμίσεων (αρ.4)

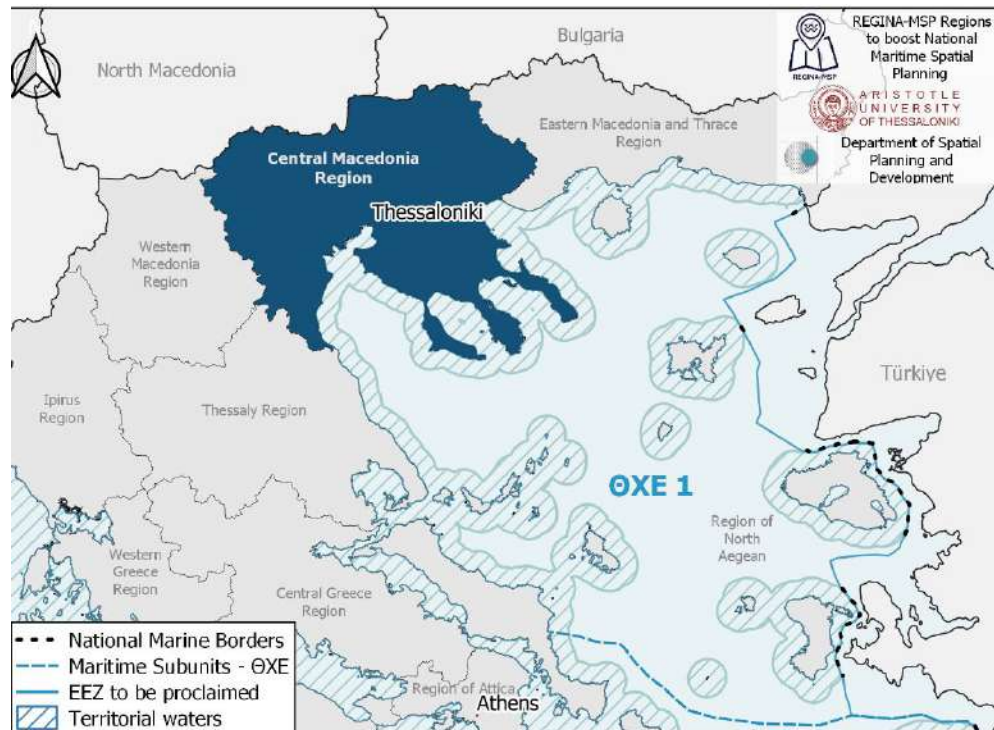
- Στις ευαίσθητες οικολογικά περιοχές ή στις περιοχές που ασκούνται υψηλές πιέσεις και εμφανίζονται συγκρούσεις ανάμεσα στις χρήσεις, ο σχεδιασμός πρέπει να λαμβάνει χώρα σε περιφερειακή, **υποπεριφερειακή κλίμακα**, να έχει κανονιστικό χαρακτήρα και να περιέχει σαφείς ρυθμίσεις (παρ.4).
- Στις **περιοχές** που έχουν ιδιαίτερο **περιβαλλοντικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον** (παρ.6, εδ.ε)

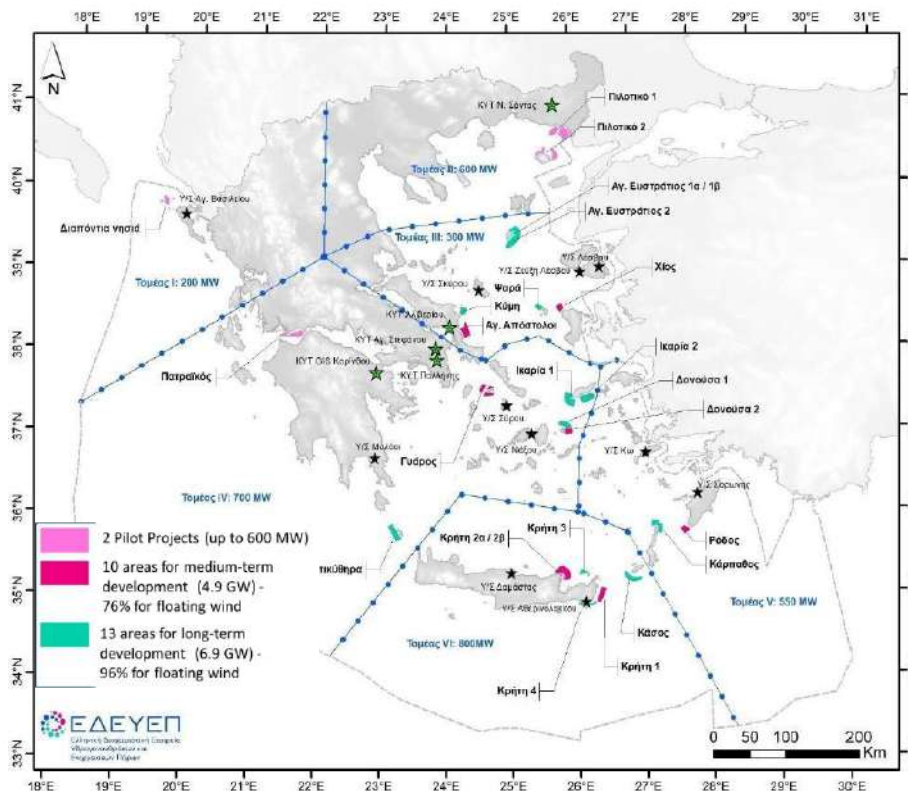
ΘΧΠ Βορείου Αιγαίου

Σε διαδικασία ολοκλήρωσης

- Στις περιπτώσεις ευαίσθητων περιοχών και με υψηλές πιέσεις (π.χ. Θερμαϊκός Κόλπος) θα προχωρήσει σε κανονιστικές ρυθμίσεις;
- Στις περιοχές με ιδιαίτερο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον (ΘΠΠ) θα επιχειρηθούν ρυθμίσεις ή εναπόκειται αποκλειστικά στις ΕΠΜ;
- Ο σχεδιασμός του ΘΧΠ Βορείου Αιγαίου θα συντονίσει ή θα επιχειρήσει την απλή μεταφορά των ρυθμίσεων των ΕΧΠ και του υπερκείμενου σχεδιασμού;

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ (Σχέδιο)

Επιχειρεί από το κεντρικό/εθνικό επίπεδο, τη χωροθέτηση 23 ΠΟΑΥΑΠ για το σύνολο της χώρας

- Το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ του 2008 είχε αντίστροφη λογική (εισήγαγε κριτήρια αποκλεισμού)

High Potential Areas vs ΠΟΑΥΑΠ

Ερωτήματα:

- Το νέο ΕΧΠ για τις ΑΠΕ δύναται να τροποποιήσει το Εθνικό Πρόγραμμα ΥΑΠ;
- Τα ΘΧΠ μπορούν να ορίσουν επιπλέον ΠΟΑΥΑΠ; (δλδ Θα λειτουργήσουν ως «ΠΑΠ»);
- Υπάρχει σκέψη οι ΠΟΑΥΑΠ να είναι κύριας και όχι αποκλειστικής χρήσης; (ώστε η κοινωνική αποδοχή των ΥΑΠ να βελτιωθεί);

ΠΟΑΠΔ – Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων

Αρ.10 Ν.2742/1999

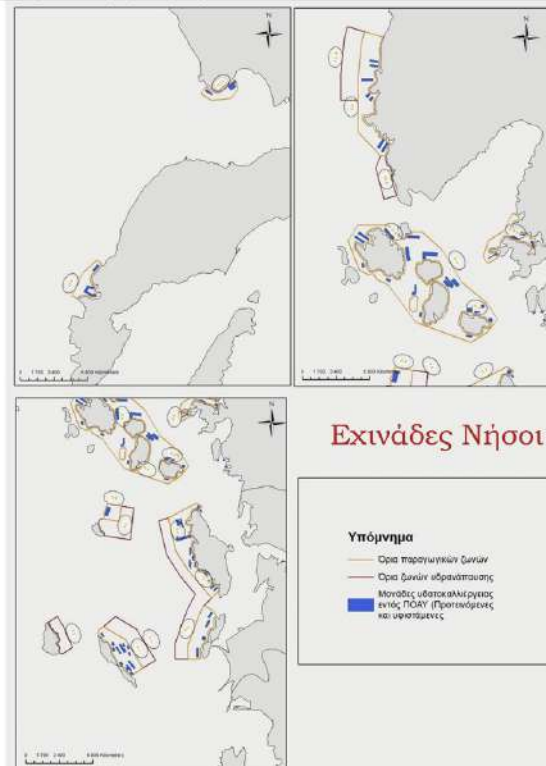
Ορισμός: Ως ΠΟΑΠΔ, χαρακτηρίζονται **θαλάσσιες εκτάσεις**, καθώς και **χερσαίες περιοχές**, που είναι πρόσφορες, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, για την ανάπτυξη παραγωγικών και **επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, του πρωτογενούς, δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέα** καθώς και δραστηριοτήτων ή πρωτοβουλιών πειραματικού χαρακτήρα.

Οι περιοχές αυτές μπορούν να εξειδικεύονται κατά κλάδο δραστηριότητας και να διακρίνονται σε **ΠΟΑΠΔ αποκλειστικής χρήσης** και σε ΠΟΑΠΔ **κύριας χρήσης**. Οι ΠΟΑΠΔ δύνανται να πολεοδομηθούν.

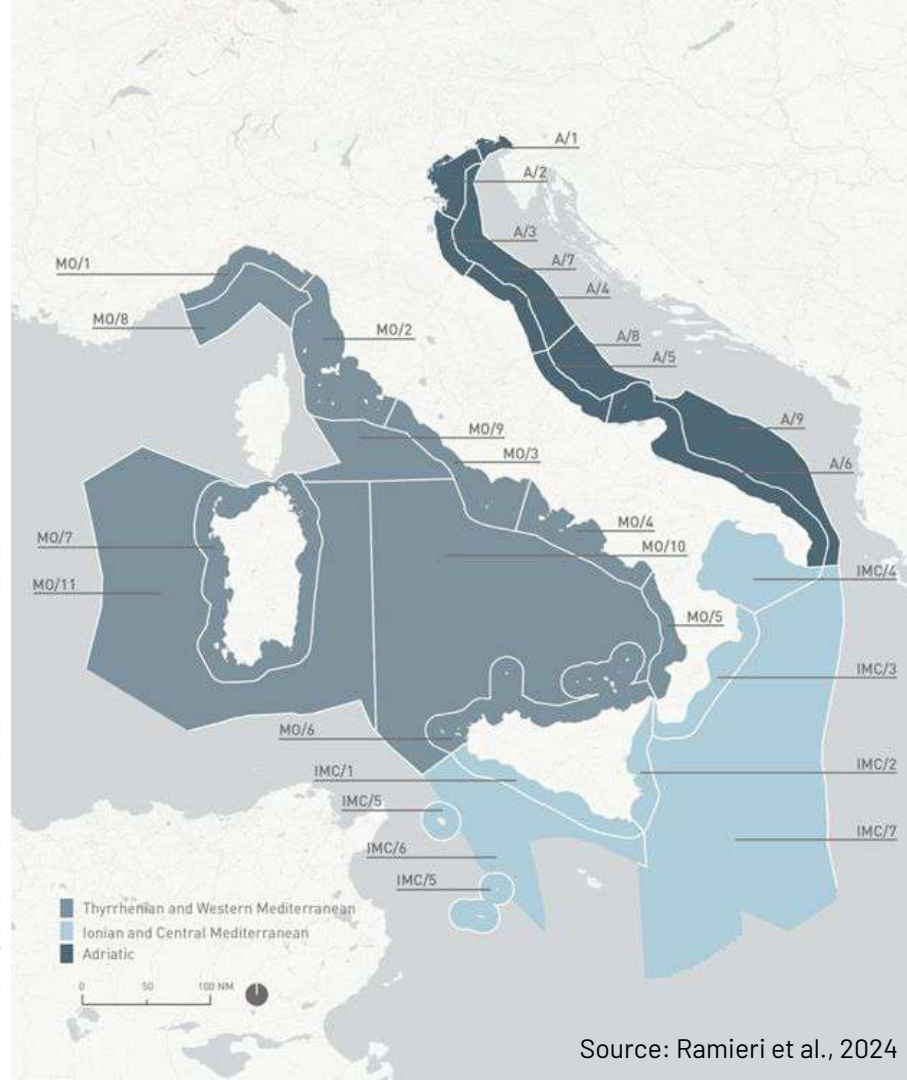
Προβληματισμοί:

- Γιατί το εργαλείο των ΠΟΑΠΔ να έχει αξιοποιηθεί μόνον ως αποκλειστικής χρήσης στο χώρο της θάλασσας; Δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί προς όφελος του multi-use concept;
- Γιατί η λογική των ΠΑΥ (που αντιστοιχεί στις High potential Areas) να μην υιοθετηθεί και σε άλλες θαλάσσιες οικονομικές δραστηριότητες;

Χάρτης 1.1 Ζώνες Προτεινόμενης ΠΟΑΥ.

Source: Ramieri et al., 2024

ΘΧΣ - ΙΤΑΛΙΑ

ευρεία υιοθέτηση ζωνών μη-αποκλειστικής χρήσης

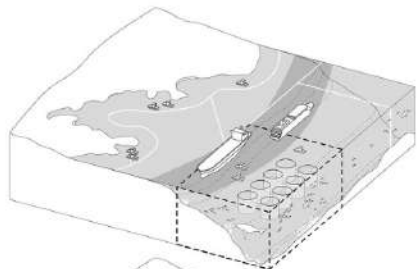
ΘΧΕ (Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες)

+

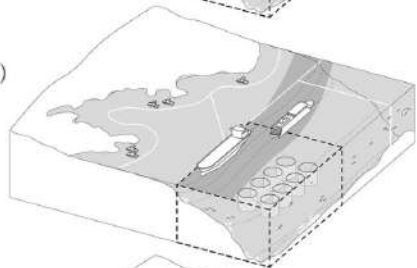
Ζωνοποίηση εντός ΘΧΕ

Ζωνοποίηση στο θαλάσσιο χώρο

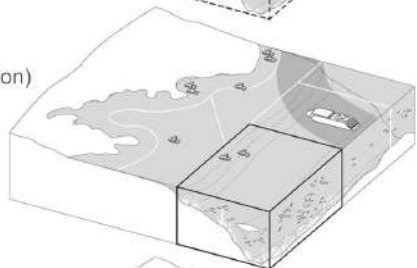
Generic Use
(All uses coexist)

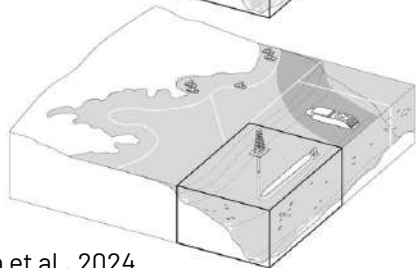
Priority Use
(Aquaculture and Maritime Transport)

Limited Use
(Nature Conservation)

Restricted Use
(Military)

□ Ζώνες γενικής χρήσης:

οι οποίες προσφέρονται για την ανάπτυξη θαλάσσιων χρήσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων γενικά

□ Ζώνες προτεραιότητας ή/και αποκλειστικότητας:

στις οποίες προωθούνται κατά προτεραιότητα ή κατ' αποκλειστικότητα συγκεκριμένες θαλάσσιες χρήσεις ή δραστηριότητες

□ Ζώνες περιορισμένης χρήσης:

όπου τίθενται αυστηροί περιορισμοί στην άσκηση των δραστηριοτήτων αλλά και την ανάπτυξη θαλάσσιων χρήσεων

□ Ζώνες αποκλεισμού/απαγόρευσης:

Οι οποίες είτε τίθενται εκτός σχεδιασμού (π.χ. γιατί προορίζονται για στρατιωτική χρήση, λειτουργούν ως απόθεμα για το μέλλον κλπ), είτε λόγω εκδήλωσης επικίνδυνων φυσικών φαινομένων (σεισμοί, tsunamis κλπ).

Κάποιοι δείκτες από το πρόγραμμα MEDIGREEN (EU/EMFAF)

- Σαφής αναφορά στην υφιστάμενη επιφάνεια (ή/και τις προτεινόμενες επεκτάσεις) που διατίθενται ανά τομέα για να αναπτυχθεί (τ.χλμ. και % σε επίπεδο ΘΧΕ και στο σύνολο χώρας)
- Σαφήνεια στόχων οικονομικής και παραγωγικής μεγέθυνσης ανά τομέα
- Σαφήνεια στόχων και επιτρεπόμενων χρήσεων για τις ΘΠΠ
- Προώθηση συνεργειών και ζωνών μικτής χρήσης (co-use of space)
- Συμβολή στους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (προσαρμογή+ μετριασμός Κ.Α., επισιτιστική ασφάλεια, κυκλική οικονομία, καινοτομία, μηδενικοί ρύποι, κ.ο.κ)
- Διαβούλευση (συμπερίληψη, διαφάνεια, εκπροσώπηση φύλων κ.ο.κ.)

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI

Endorsed by:

MINISTRY OF
ENVIRONMENT
& ENERGY

MEDIGREEN
Mediterranean approach
towards a maritime European
Green Deal in MSP

Co-funded by
the European Union

Ασκήσεις ισορροπίας ...

μεταξύ τομεακού και τοποκεντρικού ΘΧΣ

Ας ξεπεράσουμε την «αμηχανία» προς τον τοποκεντρικό ΘΧΣ (όπως ζητά η MSPD)

Υπάρχει αρκετή εμπειρία από τον χερσαίο χωροταξικό σχεδιασμό

Αντίστοιχη αμηχανία είχαν αρχικά και άλλες χώρες-μέλη της ΕΕ (που τώρα βρίσκονται στην 1^η Αναθεώρηση)

Ας αρχίσουμε να σκεφτόμαστε και την τοπική κλίμακα ΘΧΣ

Πολλές αποφάσεις/χωροθετήσεις είναι αδύνατον να βρουν εφαρμογή, εάν δεν τύχουν τοπικής διαβούλευσης

Επίσης πολλές θαλάσσιες περιοχές (π.χ. Κλειστοί Κόλποι) είναι αδύνατον να παραμένουν με μόνον κατευθυντήριο σχεδιασμό.

Ας κινηθούμε προς τη λογική των ΟΥΔ κύριας (και όχι μόνον αποκλειστικής) **χρήσης**

Για να προωθηθούν οι απαραίτητες συνέργειες και η διατομεακή συνεργασία

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI